

Bygdegårdarna samlar Sverige – vår idégrund

Antagen av förbundsstämman 2019.

”Bygdegårdarna samlar Sverige. Vi är en öppen folkrörelse med mötesplatser i hela landet. Bygdegårdsrörelsen har en ledande roll i att stärka bygden och dess människor – nu och i framtiden.”

Bygdegårdarnas Riksförbunds vision antagen av förbundsstämman 2018

Bygdegårdsrörelsen är en folkrörelse med över 1 400 bygdegårdar runt om i hela landet och över 200 000 enskilda medlemmar knutna till bygdegårdsföreningarna. Idégrunden beskriver vår ideologiska kompass som genomsyrar vårt arbete i bygdegårdsrörelsen.

När du läser detta har du börjat en spännande resa. En resa för att förstå vad bygdegårdsrörelsen är. Om du redan vet kan vår idégrund hjälpa dig att bli påmind om styrkan och gemenskapen i bygdegårdsrörelsen.

På kommande sidor kommer du stöta på ett antal rubriker som kort sammanfattar vilka våra viktigaste idéer är. Innehållet i idégrunden är bara en början. För att verkligen förstå vad bygdegårdarna är måste du träffa de människor som gör denna text sann – de ideellt aktiva människorna. Kanske är du en av dem? I så fall ska du sträcka på dig för det vi gör tillsammans varje dag är ett steg i rätt riktning mot en positiv utveckling – för samhälle och människa.

Bygdegården är en mötesplats för alla

Bygdegården är ett hus, en mötesplats, en lokal lokal, som har många olika utseenden, namn och innehåll. Det kan vara ett stort hus, ett litet hus, en nedlagd skola eller ett nybyggt hus. Bygdegården finns ofta på landsbygden, men kan också finnas inne i staden.

Ibland är bygdegården ett hus där företag, förskolan, biblioteket, idrottsklubben eller ungdomsgården har hyrt in sig. Ibland är bygdegården en teaterscen, en biograf eller ett hus där det ordnas fest, barnkalas, eller loppis. Ibland är bygdegården en mötesplats där det bedrivs språkcaféer, studiecirkel, föreläsningar och annan folkbildning. Ibland är bygdegården mötesplatsen där det diskuteras angelägna utvecklingsfrågor för bygden. Bygdegården finns i människors närhet. Den finns till i vardagen, vid festligheter, men även vid kris och samhällsberedskap.

Det finns plats för mycket i en bygdegård. Allt är möjligt i en bygdegård.

Även om alla hus är olika – olika arkitektur, verksamhet och namn – är kärnan engagemanget hos våra tusentals ideella. Det är deras vilja, kraft och samhällsengagemang som driver på, utvecklar och gör bygdegårdarna till vad de var igår, är idag och i morgon.

I bygdegården får människor möjlighet att växa

Bygdegården är en mötesplats som skapar en stark social gemenskap med närhet mellan människor, över generationsgränser och andra gränser. Där träffar vi människor som vi kanske aldrig skulle ha träffat annars. Den skapar delaktighet, stolthet och en vikänsla.

Allt bygdegårdsarbete handlar i grunden om enskilda människors samarbete – om möjligheter att växa och göra verklighet av visioner, tillsammans.

Vår verksamhet bygger på ideellt arbete. När vi engagerar oss i frivilligt arbete skapas social gemenskap och närhet mellan människor. Vi löser problem tillsammans eller hjälps åt att skapa en bättre samvaro.

Bygdegården är viktig som forum för unga människors idé- och tankeutbyte, kulturskapande och nöjen. Samtidigt är bygdegården en miljö, där ungdomar naturligt möter människor ur äldre generationer. Det var ungdomar som byggde våra första bygdegårdar, för att de ville ha någonstans att vara. Nya generationer är alltid välkomna att fylla bygdegårdarna med sin egen verksamhet. Alla människor behöver känna delaktighet, vara efterfrågade och bli sedda för att utvecklas. När människor utvecklas, utvecklas också samhället.

I bygdegården skapas engagemang

I bygdegården möts och samsas olika generationer, olika kulturer och olika människor. I bygdegården skapas det engagemang för olika verksamheter och olika frågor som är viktiga för människorna. I bygdegården engagerar vi oss i människan, bygden och huset. Det handlar om det personliga engagemanget i att ta hand om något tillsammans. Det handlar om engagemanget från hjärtat genom händernas arbete. Gemenskapen, kreativiteten och arbetet skapar stolthet och tillhörighet till gården. Vi skapar tillsammans.

I bygdegårdarna finns engagemang som skapar förutsättningar för kulturlivet att blomstra med konst, musik och teater runt om i hela landet. Med våra över 1 400 scener är vi den tredje största nationalscenen. Varje år genomförs tusentals arrangemang i våra bygdegårdar. Bygdegården är en förutsättning för att tillgängliggöra värdefulla konst- och kulturuttryck i hela landet. Kultur handlar i grunden om människans växande. Det råder ingen tvekan om att kultur har ett egenvärde. Kulturen ska vara en fri och obunden kraft i vårt samhälle. Bygdegårdarna öppnar för kultur i alla dess former och öppnar dörren för nya kulturer. Konst, teater, musik, mat och mycket mer, allt är möjligt när dörren öppnas.

I bygdegårdsrörelsen finns ett starkt engagemang för hållbar utveckling. Många bygdegårdar har miljöanpassade lösningar, vad gäller drift och materialval, samt är med och visar vägen till ett samhälle i samklang med naturen. Klimatförändringarna går allt snabbare och för bygdegårdsrörelsen är det viktigt att vi hushållar med jordens resurser. Bygdegårdarna gör vad vi kan för att minska vår klimatpåverkan i det lilla och vara en del av en positiv kraft i det globala.

Bygdegården får bygden att utvecklas

Bygdegården är ofta en förutsättning för lokal tillväxt, samlingslokalen är en del av den grundstruktur och infrastruktur som måste finnas och fungera för att bygden ska kunna utvecklas.

I bygdegården samlas människor för att skapa nya lösningar och nya möjligheter. I bygdegårdarna finns det engagemang för att skapa opinion i frågor som är viktiga för bygden, oavsett om det är landsbygd eller stad. Det kan handla om att få tillgång till en servicepunkt, cykelväg, upprusta badet, se till att den lokala affären inte läggs ned eller rädda kvar skolan. Det kan handla om att öppna upp bygdegården och göra plats för ungdomsgården eller att bygga en musikstudio.

En ensam aktör kan inte skapa den mångfald som behövs för att utveckla en attraktiv ort. Det behövs initiativ från flera olika håll. Bygdegårdarna är tillsammans med övriga civilsamhället en viktig aktör och röst. Bygden växer genom samarbete – tillsammans kan vi flytta berg. Att vi samarbetar och samverkar med andra organisationer är nyckeln till att hela Sverige ska leva. Bygdegården kan bjuda in till en öppen mötesplats för att tillsammans hitta problembilder att lösa gemensamt.

Vi utvecklar bygden tillsammans för att vi vill och för att vi behöver. Tillsammans skapar vi förutsättningar så att människor kan välja att bo var i Sverige man vill.

I bygdegården stärks det demokratiska samhället

Bygdegården är öppen för alla med demokratisk värdegrund. Sverige är ett land där olika generationer och kulturer möts och olika intressen samlas. När den första bygdegårdsföreningen bildades 1919 såg världen ut på ett sätt. 100 år senare har vi en helt annan värld att förhålla oss till. Men oavsett hur omvärlden ser ut har alla människor rätt till bygdegården och ingen ska stängas ute eller diskrimineras.

Att arbeta för lika rättigheter och möjligheter – att gå från ord till handling i våra värderingar – är viktigt för oss i bygdegårdsrörelsen. Att se att människor med olika bakgrund och erfarenheter är en tillgång för samhället. Tillsammans blir vi starka. Tillsammans är vi mer.

Tillsammans skapar vi det demokratiska samhället. Ett demokratiskt samhälle förutsätter att vi människor träffas och diskuterar olika frågor, gemensamma problem och lösningar. Social gemenskap och delaktighet är en bärande grundsten i demokratibygget, därför är det viktigt att det finns öppna mötesplatser för samtalen.

Bygdegårdsrörelsen är en unik kraft för att utveckla ett demokratiskt samhälle. I våra bygdegårdar pågår det demokratiska samtalet.

En kraft att räkna med – nu och i framtiden

Bygdegårdsrörelsen präglas av en stark framtidstro. En framtidstro som leder till utveckling av bygdegårdsrörelsen. Vi står i samklang med hur samhället utvecklas och ofta driver vi på samhällsutvecklingen. Genom bygdegårdsrörelsen och all vår verksamhet utvecklas människor positivt i alla avseenden. Det är vår ambition att på detta sätt medverka till att utveckla ett bra samhälle.

Den kraft som alla våra ideellt arbetande medverkar till är viktig för samhället. Engagemanget i bygdegården är starkt när demokratin ifrågasätts och när stormar och bränder skapar kris. Vår grundsyn är att utvecklingskraften växer lokalt, därför vill vi stärka och utveckla bygdegårdens roll i det lokala utvecklingsarbetet. Arbetet i bygdegården uppmuntrar och stärker det som är drivfjädern för utveckling: människors initiativkraft och ansvarstagande.

I bygdegården finns plats och tid för alla vare sig det handlar om att engagera sig i en specifik fråga eller delta i bygdegårdsverksamheten på andra sätt. Det krävs inga förkunskaper för att engagera sig i bygdegården och det är lätt att delta. Engagemanget kan lätt kanaliseras i en konkret verksamhet. Allas engagemang välkomnas i bygdegården.

- » **Bygdegården är en föreningsdriven, allmän samlingslokal som är skapad av människor utifrån bygdens behov.**
- » **Bygdegården är en mötesplats som är öppen att hyra.**
- » **Bygdegården välkomnar alla med demokratisk värdegrund.**
- » **Bygdegården drivs av ideella krafter.**
- » **I bygdegården skapas en social sammanhållning och ett engagemang som är grunden för att både människor och bygder kan utvecklas.**